

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **D. M.**, bývajúceho v B., proti odporcovi **TESCO STORES SR, a.s.** so sídlom v Bratislave, Kamenné námestie, 1/A, IČO X., o **zaplatenie 20 856, 40 €**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I, pod sp.zn. 7 C 12/2008, o dovolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31. mája 2010, sp.zn. 4 Co 51/2010, takto

r o z h o d o l :

Konanie o dovolaní **z a s t a v u j e .**

Odporcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I uznesením zo 7. septembra 2009, č.k. 7 C 12/2008-55 navrhovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanovením § 138 ods. 1, 2 O.s.p. a vecne tým, že navrhovateľ v období od roku 1987 do 31. marca 2008 bol zamestnaný v spoločnosti K., s.r.o. a v období od 1. apríla 2008 do 10. februára 2009 v spoločnosti M., s.r.o., pričom od tohto dňa je nezamestnaný. Mal za to, že navrhovateľ sa sám vedome zbavil časti svojho majetku v podobe nehnuteľností, ktoré bezodplatne previedol na svojich rodinných príslušníkov, ako spoločník vystupuje v niekoľkých obchodných spoločnostiach, a teda má v nich aj majetkovú účasť v podobe obchodných podielov. Taktiež mal za to, že pre posúdenie jeho pomerov je irelevantné, že navrhovateľovi nebola po dobu takmer troch rokov vyplácaná mzda, keďže aj napriek tejto skutočnosti zotrval v pracovnom pomere v týchto spoločnostiach po tak dlhý čas. Poukázal na to, že v prospech navrhovateľa nesvedčí ani samotné postúpenie pohľadávky (predstavujúcej predmet tohto konania) z obchodnej spoločnosti, v ktorej figuruje ako spoločník a konateľ zároveň na neho, ako na fyzickú osobu a to tesne pred vyhlásením konkurzu na túto spoločnosť.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 31. mája 2010, sp.zn. 4 Co 51/2010 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Konštatoval, že navrhovateľ potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch súdu nepredložil, svoje pomery opísal v samostatnom vyjadrení, z ktorého súd prvého stupňa vyvodil správny záver, že u neho nie sú splnené podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov vychádzajúc zo skutočnosti, že navrhovateľ je doposiaľ spoločníkom, resp. konateľom v obchodných spoločnostiach, v ktorých má aj majetkovú účasť v podobe obchodných podielov, pričom súčasne bol aj zamestnaný a okrem výnosov z obchodných podielov v nich poberal aj mzdu. Za správny považoval aj záver súdu prvého stupňa, že navrhovateľ sa zbavil časti svojho majetku v podobe nehnuteľností, ktoré previedol na svojich rodinných príslušníkov ako aj záver, že navrhovateľ postúpil pohľadávku, ktorá je predmetom tohto konania z obchodnej spoločnosti, v ktorej figuruje ako spoločník a konateľ na neho ako fyzickú osobu, a to pred vyhlásením konkurzu na túto spoločnosť. Dospel k záveru, že ak potom súd prvého stupňa dospel k záveru, že u navrhovateľa nie sú splnené podmienky pre oslobodenie od súdnych poplatkov a toto oslobodenie mu nepriznal, rozhodol správne.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal navrhovateľ dovolanie, v ktorom namietal, že konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu má vady podľa § 237 písm. f) O.s.p. Namietal, že odvolací súd založil svoje rozhodnutie na nepravdivých tvrdeniach uvedených súdom prvého stupňa, ktoré sú v rozpore so skutočnosťou a jeho hmotným postavením, čím následne vydal nesprávne rozhodnutie, ktorého dôsledkom je jeho znemožnenie pred súdom konať a domáhať sa právnej ochrany pre jeho časovo dočasnú insolventnosť. Skutočnosť, že svoj návrh na oslobodenie od súdnych poplatkov nevyhotovil na tlačive, ktoré mu súd zaslal, ale v samostatnom vyjadrení, nemôže byť podľa neho dôvodom, pre ktorý by mu súd nemohol priznať oslobodenie od súdnych poplatkov. Tvrdenie, že by príčinou pre nepriznanie oslobodenia od súdnych poplatkov bolo poberanie mzdy navrhovateľa, považoval za nepravdivé. V dovolaní poukázal na skutočnosti, ktoré spôsobili jeho insolventnosť. Žiadal o odpustenie súdneho poplatku, alternatívne súhlas súdu na umožnenie splatenia súdneho poplatku splátkami a „bezplatné pridelenie právneho zástupcu na náklady štátu“.

Okresný súd Bratislava I uznesením z 18. januára 2011, č.k. 7 C 12/2008-99 navrhovateľovi neustanovil právneho zástupcu pre dovolacie konanie. S poukazom na ustanovenie § 30 a § 138 O.s.p. dospel k záveru, že navrhovateľ nespĺňa hneď prvú podmienku pre ustanovenie právneho zástupcu uvedenú v ustanovení § 30 O.s.p., keďže

uznesením zo 7. septembra 2009, č.k. 7 C 12/2008-55 v spojitosti s uznesením Krajského súdu v Bratislave uznesením z 31. mája 2010, sp.zn. 4 Co 51/2010 nepriznal navrhovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov a navrhovateľ v žiadosti o ustanovenie zástupcu pre dovolacie konanie neuviedol žiadne iné skutočnosti svedčiacie o tom, že jeho pomery sa zmenili. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 9. marca 2011.

Okresný súd Bratislava I uznesením z 18. januára 2011, č.k. 7 C 12/2008-100 uložil navrhovateľovi, aby v súlade s ustanovením § 42 ods. 3 a § 241 ods. 1 O.s.p. odstránil vady dovolania osobne podaného na súde prvého stupňa 6. októbra 2010 a do spisu založil plnomocenstvo pre právneho zástupcu, ktorý ho bude zastupovať v dovolacom konaní, resp. pokiaľ má právnické vzdelanie, aby túto skutočnosť oznámil súdu a zároveň predložil doklad o ukončení príslušného štúdia, a to v lehote 15 dní od doručenia tohto uznesenia.

Na uvedené uznesenie navrhovateľ reagoval podaním z 21. marca 2011 a predložil súdu splnomocnenie udelené Mgr. V. G., s tým, že v prípade, ak Mgr. V. G. nie je advokátom, žiadal o predĺženie lehoty, aby si mohol nájsť zástupcu, ktorý ho bude zastupovať v dovolacom konaní bez nároku na finančnú odplatu, nakoľko nedisponuje žiadnymi finančnými prostriedkami.

Okresný súd Bratislava I uznesením z 5. marca 2012, č.k. 7 C 12/2008-119 (po opätovnom vrátení veci dovolacím súdom) vyzval navrhovateľa, aby v lehote 10 dní odstránil vady dovolania tak, aby v súlade s ustanovením § 241 ods. 1 O.s.p. predložil doklad o svojom právnickom vzdelaní alebo plnomocenstvo udelené advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní alebo doklad preukazujúci, že požiadal Centrum právnej pomoci o poskytnutie právnej pomoci, s tým, že ho poučil, že v prípade, ak v stanovenej lehote vady dovolania neodstráni, predloží dovolanie dovolaciemu súdu, ktorý o podanom dovolaní rozhodne tak, že v zmysle § 243c v spojení s § 241 ods. 1 a § 104 ods. 2 O.s.p. dovolacie konanie zastaví. Zároveň ho poučil v zmysle § 30 O.s.p. v znení účinnom od 1. januára 2012. Predmetné uznesenie navrhovateľ prevzal 10. apríla 2012.

Navrhovateľ vo svojej odpovedi na výzvu súdu podaním z 25. apríla 2012 (č.l. 121) uviedol, že právnické vzdelanie nemá, nemá ani na zaplatenie advokáta a zároveň poukázal na nové, podľa jeho názoru podstatné skutočnosti, ktoré majú vplyv na oslobodenie od súdneho poplatku, pričom opakovane požiadal o vecné posúdenie dovolania a pridelenie

právneho zastúpenia na náklady štátu. Taktiež v podaní z 5. mája 2012 (č.l. 134), doručenom súdu prvého stupňa 18. mája 2012, uviedol, že súd ho nepoučil v zmysle § 30 O.s.p. a opakovane požiadal, aby mu súd z dôvodu jeho právnej ochrany ustanovil právneho zástupcu pre dovolacie konanie v súlade s ustanovením § 30 O.s.p.

Okresný súd Bratislava I žalobcu v prípise z 29. júna 2012 (č.l. 136), doručenom navrhovateľovi 30. júla 2012, opätovne poučil navrhovateľa v zmysle § 30 O.s.p. o možnosti poskytnutia právnej pomoci zo strany Centra právnej pomoci. Zároveň mu zaslal na vyplnenie tlačivo na zdokladovanie jeho aktuálnych majetkových a sociálnych pomerov „na posúdenie, či ho odkáže na Centrum právnej pomoci za účelom ustanovenia zástupcu pre konanie vedené pod sp.zn. 7 C 12/2008“.

Navrhovateľ 6. augusta 2012 doručil súdu prvého stupňa vyplnené tlačivo. Súd prvého stupňa predložil vec na rozhodnutie dovolaciemu súdu s tým, že má za to, že majetkové pomery navrhovateľa sa nezmenili a navrhovateľ nepredložil v stanovenej lehote požadované plnomocenstvo, ani nepreukázal doklad, že požiadal Centrum právnej pomoci o poskytnutie pomoci.

V zmysle ustanovenia § 241 ods. 1, veta druhá O.s.p. musí byť dovolateľ v dovolacom konaní zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná. Citované zákonné ustanovenie vyžaduje, aby bol dovolateľ vzhľadom k zvýšenej odbornej náročnosti dovolacieho konania zastúpený profesijným advokátom. Uvedené ustanovenie zakotvuje osobitnú podmienku dovolacieho konania, ktorej nedostatok je odstrániteľný, avšak len za súčinnosti dovolateľa; dovolací súd je pritom povinný skúmať (preverovať), či táto podmienka je splnená.

Napriek tomu, že navrhovateľ nemá právnické vzdelanie vyžadované na zastupovanie v dovolacom konaní, ktorým je v zmysle konštantnej judikatúry súdov len vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore právo na právnickej fakulte vysokej školy, alebo uznaný doklad o vysokoškolskom vzdelaní druhého stupňa vydaný zahraničnou vysokou školou, a ako dovolateľ takéhoto zástupcu potrebuje, keďže ide o zákonnú podmienku dovolacieho konania, ktorej nesplnenie bráni prejednaniu jeho dovolania, nepoveril v súdom určenej lehote a ani doposiaľ svojím zastupovaním žiadneho kvalifikovaného zástupcu.

So zreteľom na nerešpektovanie výzvy okresného súdu uvedenej v uznesení z 5. marca 2012, č. k. 7 C 12/2008-119 v stanovenej lehote, ani do času rozhodovania dovolacieho súdu, musel Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) s poukazom na ustanovenie § 243c O.s.p. a § 104 ods. 2 O.s.p. pre nesplnenie zákonom požadovaných náležitostí dovolania, konanie o dovolaní navrhovateľa zastaviť.

Aplikujúc uvedené zákonné ustanovenia preto dovolací súd dovolacie konanie zastavil bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

O trovách dovolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., § 146 ods. 2 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. júna 2013

JUDr. V. Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová